

Raadsbrief

Datum 15 juli 2024

Onderwerp Uitvoeringsplan Maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht

Versienummer

Portefeuillehouder Dorrit de Jong

Samenvatting

Dit Uitvoeringsplan Maatschappelijke opvang gaat over de brede aanpak van dak- en thuisloosheid. Het is een plan voor de regio IJssel-Vecht, waarvoor Zwolle de centrumgemeente is. Het geeft invulling aan de ambitie om dak- en thuisloosheid, en het verblijf in instellingen voor maatschappelijke opvang, zoveel mogelijk te voorkomen. Dit past bij de Koers Sociaal Domein en in het bijzonder onze opgave om het langer/eerder zelfstandig wonen van inwoners te stimuleren. In dit Uitvoeringsplan staan in vijf ontwikkellijnen (preventie, eigen gemeente, huisvesting, ondersteuning en ervaringskennis) concrete doelen en acties benoemd voor de periode 2024 – 2027. De extra uitkering van het rijk voor het Nationaal Actieplan Dakloosheid aan de regio IJssel-Vecht wordt ingezet om de (lokale en regionale) kosten hiervan te dekken.

Bijlagen

1. Uitvoeringsplan Maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht 2024 - 2027

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het Uitvoeringsplan Maatschappelijke Opvang 2024 - 2027 voor de regio IJssel-Vecht

Datum 15 juli 2024

Inleiding

Gemeente Zwolle is centrumgemeente voor maatschappelijke opvang voor de regio IJssel-Vecht. Het gaat om het bieden van tijdelijk verblijf wanneer mensen of gezinnen niet op eigen kracht een dak boven hun hoofd kunnen vinden, al dan niet met bijbehorende begeleiding. Dit doen wij voor de gemeenten Dalfsen, Hardenberg, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Gezamenlijk hebben we de ambitie om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen, sneller in te grijpen bij dreigende dakloosheid en mensen zo snel mogelijk weer een thuis te bieden, ook wanneer er sprake is van een (psychische) kwetsbaarheid. Over deze regionale visie is de gemeenteraad in december 2023 geïnformeerd. Het betrof een nadere uitwerking van de regionale visie beschermd wonen en maatschappelijke opvang, die in 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze ambitie is nader uitgewerkt in een regionaal Uitvoeringsplan Maatschappelijke Opvang (MO). Deze raadsbrief informeert de gemeenteraad over de inhoud van dit Uitvoeringsplan.

Kader

- [Regiovisie Beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022 – 2032 regio IJssel-Vecht](#)
- [Nader uitgewerkte visie maatschappelijke ondersteuning 2023-2027 regio IJssel-Vecht](#)
- [Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een Thuis'](#)
- [Wet maatschappelijke ondersteuning 2015](#)

Kernboodschap

Het Uitvoeringsplan Maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht draagt bij aan de ambitie om dak- en thuisloosheid, en verblijf in een instelling voor maatschappelijke opvang, van inwoners zoveel mogelijk te voorkomen. Het uitvoeringsplan bevat vijf ontwikkelijnen waarin concrete (regionale en lokale) doelen en acties voor de periode 2024 – 2027 staan beschreven. Het gaat over de onderdelen: preventie, eigen gemeente, huisvesting, ondersteuning en ervaringskennis.

Toelichting

1. Preventie

Deze ontwikkelijn gaat over het meer voorkomen van dak- en thuisloosheid. Vroegtijdig signaleren van dakloosheid en handelingsperspectieven voor professionals zijn daarbij belangrijk. Bij dreigende dakloosheid willen we meer doelgerichte acties om dit te voorkomen. Het gaat bijvoorbeeld over het voorkomen van huisuitzettingen, inzet van schuldhulpverlening en afspraken met verblijfsinstellingen over uitstroom. Ook is binnen deze ontwikkelijn aandacht voor meer algemene preventie, zoals de vindbaarheid van hulpaanbod en bekendheid van opvangvoorzieningen.

2. Eigen gemeente

Deze ontwikkelijn zet in op het beter signaleren en oplossen van dak- en thuisloosheid in de eigen gemeente. Het gaat over grotere betrokkenheid van herkomstgemeenten, bijvoorbeeld door inzet van maatwerk- en vangnet constructies om inwoners te ondersteunen zoals het bieden van een noodbed. Wanneer mensen weer uitstromen uit de maatschappelijke opvang stimuleren we terugkeer naar de gemeente van herkomst. Belangrijk is dat basisvoorzieningen zoals inschrijving in de BRP of inkomensondersteuning daarbij snel geregeld zijn.

Datum

15 juli 2024

3. Passende huisvesting

Dit gaat over het uitbouwen van het wonen eerst-uitgangspunt als leidend principe in de maatschappelijke opvang. Ook willen we voldoende woonplekken voor specifieke groepen zoals jongeren stimuleren. In de prestatieafspraken met woningcorporaties en de op te stellen urgentieverordening gaan we afspraken maken over de doelgroep dak- en thuisloze mensen. Ook is in deze ontwikkellijn aandacht voor tijdige door- en uitstroom uit de opvang, zodat niemand langer in de opvang verblijft dan strikt noodzakelijk.

4. Passende ondersteuning

In veel situaties van dak- en thuisloosheid hebben mensen – voor korte of langere tijd – ondersteuning nodig om hun leven weer op de rit te krijgen. Bij deze ontwikkellijn gaat het over de toegankelijkheid, kwaliteit en veiligheid van de opvangtrajecten. Goede regie en samenwerking rond deze trajecten en continuïteit en bereikbaarheid van de begeleiding zijn daarbij belangrijke thema's. Ook is extra inzet nodig om de medische zorg voor de doelgroep dak- en thuisloze mensen te borgen. Verder is in deze ontwikkellijn extra oog voor specifieke groepen in de opvang, zoals mensen van buiten de regio, EU-migranten, kinderen, jongeren en LHBTIQ+'ers.

5. Ervaringskennis

We willen beter aansluiten bij de leefwereld van inwoners. Hiervoor is het belangrijk om structureel de kennis van inwoners met ervaring als dak- of thuisloze te betrekken. Door hen te betrekken in de ontwikkeling van beleid, maar ook in de hulpverlening zoals het bieden van andere handelingsperspectieven aan professionals. Om te werken aan het tegengaan van stigma en taboe rondom dak- en thuisloosheid willen we ervaringsverhalen inzetten.

ETHOS-telling

Adequaat beleid voor de aanpak van dak- en thuisloosheid vraagt een goed beeld van de omvang en aard van de groep mensen die dak- en thuisloos is. In huidige tellingen worden bepaalde groepen niet meegenomen. De regio IJssel-Vecht doet daarom mee aan de eerstvolgende Ethostelling. Hier is ook door de gemeenteraad om gevraagd. De ETHOS-methode hanteert een definitie waarbij dakloosheid wordt gezien als een gebrek aan volwaardige huisvesting. Daar vallen ook mensen onder die nu vaak onder de radar blijven. Zoals de jongere die bij bekenden op de bank slaapt of de gescheiden vrouw die overdag werkt en de nachten in haar auto doorbrengt. De voorbereiding op deze telling begint medio 2024 en de resultaten van deze telling worden in oktober 2025 verwacht.

Brede aanpak voor de regio IJssel-Vecht

Zwolle is centrumgemeente voor maatschappelijke opvang voor de regio IJssel-Vecht. Vanuit deze taak draagt Zwolle de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke opvang in de regio. Als centrumgemeente heeft Zwolle een centrale rol bij de uitvoering van dit plan. Op veel onderdelen uit het uitvoeringsplan zijn andere partijen aan zet zoals zorgaanbieders of woningcorporaties. Ook vraagt het uitvoeringsplan veel van de regiegemeenten. Dit Uitvoeringsplan MO is een breed en dynamisch document. Het maakt inzichtelijk wat specifiek voor de doelgroep mensen die (dreigend) dak- en thuisloos op veel verschillende terreinen nodig is zoals op het gebied van wonen, inkomen, meedoen en ondersteuning.

Datum 15 juli 2024

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Het Uitvoeringsplan MO is in samenspraak met de gemeenten uit de regio IJssel-Vecht en diverse partijen uit het veld opgesteld (zoals maatschappelijke opvang partijen, woningcorporaties en de GGD/Centrale Toegang MO). Ook is ervaringskennis meegenomen. De Participatieraad heeft eerder over de Nader uitgewerkte visie maatschappelijke opvang, die ten grondslag ligt aan dit uitvoeringsplan, geadviseerd. Veel aandachtspunten die daarin zijn genoemd komen terug in dit Uitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan is vastgesteld in het regionale ambtelijke en bestuurlijke overleg maatschappelijke opvang van de acht gemeenten. De uitvoering van het plan gebeurt ook in nauwe afstemming met al deze betrokkenen.

Communicatie

Er wordt een communicatiekalender uitgewerkt in overleg met de regiogemeenten en direct betrokken partijen. Per onderdeel uit het Uitvoeringsplan wordt de communicatiestrategie afgewogen, bijvoorbeeld of een persbericht of het aanschrijven van partijen wenselijk is. Daarmee willen we ook werken aan bewustwording en signaleren van dreigende dakloosheid en het wegnemen van stigma en taboe over mensen die dak- en thuisloos zijn. Een van de acties uit het uitvoeringsplan is onderzoeken of een aparte campagne met storytelling (ervaringsverhalen) van toegevoerde waarde is.

Financiën

Vanuit het Nationaal Actieplan Dakloosheid ontvangen de maatschappelijke opvang regio's structureel extra middelen vanuit het rijk voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid. Zwolle ontvangt als centrumgemeente deze middelen voor de regio IJssel-Vecht. Voor 2024 bedraagt deze extra uitkering € 1.083.470.

De geraamde kosten voor het Uitvoeringsplan voor 2024 zijn in totaal € 747.000. Daarbinnen is € 73.700 bedoeld voor de inzet van regionale koplopers op de vijf ontwikkelijnen en € 10.000 voor communicatie opgenomen. De overige kosten zijn verdeeld over de acht regiogemeenten per ontwikkelijn. Specifiek voor de gemeente Zwolle is € 173.340 begroot voor het uitvoeren van extra lokale activiteiten op de vijf ontwikkelijnen uit het Uitvoeringsplan.

Risico's

Er zijn weinig directe risico's bij dit Uitvoeringsplan MO. Een risico is dat met het Uitvoeringsplan hoge verwachtingen worden geschept vanwege onze ambitie om dak- en thuisloosheid te willen voorkomen. Tegelijkertijd is het realistisch te verwachten dat dak- en thuisloosheid op de korte termijn niet in zijn geheel opgelost zal worden. De realiteit op dit moment laat een toenemend aantal meldingen voor maatschappelijke opvang zien. Daarom is in het plan ook aandacht voor het bevorderen van de toegankelijkheid en het aanbod van opvangmogelijkheden.

Vervolg

Via de reguliere P&C-cyclus wordt over de maatschappelijke opvang gerapporteerd (onder de doelstelling Tijdelijk verblijf in een instelling). Daarbij staat het aantal meldingen maatschappelijke opvang als indicator centraal. Daarnaast worden op het niveau van de centrumgemeente Zwolle ook gegevens aangeleverd aan het CBS over (verblijf in) de maatschappelijke opvang voor de landelijke monitor Dakloosheid. Het is de bedoeling dat deze monitor de komende jaren verder ontwikkelt in lijn met de Ethosmethodiek.

Datum 15 juli 2024

Verder verschijnt tweejaarlijks op het niveau van de regio IJssel-Vecht een dashboard van de VNG op [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) in het kader van het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Het Uitvoeringsplan MO zelf wordt ook jaarlijks gemonitord en waar nodig geüpdatet. Daarbij zal het aantal meldingen maatschappelijke opvang verder uitgesplitst worden over verschillende sub-indicatoren. Deze zijn in de bijlage van het Uitvoeringsplan te vinden. Deze voortgangsrapportage wordt besproken in de ambtelijke en bestuurlijke overleggen maatschappelijke opvang van de regio. Een tussentijdse rapportage (2026) over het Uitvoeringsplan MO wordt met de gemeenteraad gedeeld.

Openbaarheid

Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer